

Editor: MIRCEA PETEAN
Coperta : CRISTIAN CHEȘUȚ

Ana Ludușan

Această lucrare a apărut cu sprijinul
ADMINISTRAȚIEI FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

© Editura Limes, 2010
Str. Snagov, 3/ 19
400420 Cluj-Napoca
Tel. : 0264-544109; 0723-194022
e-mail: edituralimes@yahoo.com
www.edituralimes.ro

ISBN: 978-973-726-527-2

PROȘTII

Editura LIMES
Cluj-Napoca, 2010

CUPRINS

Caritasul	5
Meda.....	21
Pilula amară sau ex-nevăstă-mea	26
Un proiect pentru construcția viitorului.....	32
Hai moșule, bea o bere!	37
Stănescu	47
Securistul	51
Pentru cine îmi bate inima	57
Despre romantism și despre basca răpănoasă.....	68
500 de metri de pământ.....	73
Bibi	76
Exact ca în realitate	84
Viața ca o ruină.....	86
Ca și cum.....	91
Conducta de canalizare	97
30 de capre și 15 copii ai străzii.....	103

Bunica Leonora	108
Respect pentru oameni și cărți	
Expirata	115
„Preoteasa”	124
Femeie bătrână și proastă	136
Toți prăpădiții au viziuni	142
Radu	148
Visul	156
Acasă	166
Să atingi cerul cu palma	170

Caritasul

– Îți amintești cum a început *Caritasul*? îi șoptește Ho la ureche lui Hi.

Sunt pe jumătate beți în cârciuma *Pescăruș* din centrul orașului. Exact cum e mai bine pentru a depăna amintiri fără a mai ține cont de timp și, mai ales, fără a se enerva atunci când își amintesc de lucruri urâte sau dureroase. Hi și Ho se întâlnesc regulat în cârciuma *Pescăruș* și pun țara la cale. Este un obicei din studenție și ei doi se țin de el ca de o barcă de salvare. Vin aici, vorbesc de una de alta, se enervează de cât de prost e alcătuită lumea, se lansează în tot felul de teorii, se cred salvatorii lumii, dar văd pe fețele celor din jur că nu sunt decât doi ratați, se înfurie, își sting necazul cu puțin șnaps, cu puțină bere, e un amestec verificat de ei, nu există să nu te îmbeți cu acest amestec, ca rând pe rând să se însenineze și să facă bășcălie de toate.

– Caritasul a început tot într-o cârciumă ca asta, zice Ho. Un borfaș din Brașov nu avea ce să mănânce și își frământa creierii cum să scoată bani din buzunarele oamenilor. Stă, cum stăm noi acum, la un pahar de tărie, cu un securist care lucrează la un ziar din oraș și i se jeluiește de sărăcie. Îi povestește cum a fost el în Italia și cum acolo există tot felul de bănci mici, care ajută oamenii nevoiași, dându-le împrumuturi avantajoase și îi mai mărturisește că el visează să înființeze, aici în România, o astfel de bancă, fiindcă el are o inimă simțitoare și îi pasă de nenorocirile altora. Securistul se uită pe sub sprâncene la el și îl umflă râsul, dar nu vrea să-l întrerupă, fiindcă are el o teorie care nu dă greș niciodată, și teoria lui spune că e

bine să ascuți orice idiot cu mare atenție, fiindcă nu știi unde se ascunde ideea genială, iar ideile geniale trebuie culese cu grijă, autorul băgat la pârnaie, la casa de nebuni sau în cimitir, iar ideea trebuie folosită cu luare aminte, până aceasta aduce foloase personale, apoi trebuie aruncată la coșul de gunoi, fiindcă e periculos dacă o lași pe mâna altora, poate o reciclează și ajungi în sapă de lemn sau de răsul curcilor.

Prietenul lui povestește despre un joc piramidal în care toată lumea are de câștigat. Securistul ridică privirea, fără să-și trădeze emoția, spune un mda ca să-și stimuleze prietenul să vorbească mai departe, acesta vorbește despre un joc piramidal în care toți cei care intră în joc „câștigă de cel puțin cinci ori mai mult decât au băgat, dacă dai o sută de lei, ca să-ți dau un exemplu ușor de socotit, câștigi cinci sute în numai o săptămână, fiindcă jocul se bizuie pe următoarea strategie...”. Securistul nu-l mai ascultă, el știe că interesul amicului de peste masă este cum să îl tapeze de cinci sute de lei. Ca să scape de el, îi spune: „Dacă mă pui primul pe listă îți public lista în ziar, la început pe gratis, apoi cotizezi și tu că doar nu o să rămâi un sărăntoc. Îți aduc și fraieri, pe care n-o să-i mulgi de bani de la început, fiindcă sunt membrii în Parlamentul României și funcționari publici. Îi pui pe fiecare în capul listei că doar lista o faci tu, îi programezi ca la carte, că de șmecherii nu mă îndoiesc că ți-e plin podul. Unul dintre parlamentari va fi primul pe listă într-o zi, celălalt în altă zi și tot așa o să ferecești o grămadă de oameni, adică o grămadă de parlamentari și funcționari publici. Dacă îi ferecești pe ei, te ferecești pe tine, dar mie îmi dai trei zile pe săptămână întâietate deplină, fiindcă eu îți pun pâinea în mână. Desigur că nu o să apar eu în fruntea listei, doar nu sunt idiot, am și eu prieteni și rude, o să crească familia ca un aluat dospit, știi cum se înmulțesc rudele și prietenii când e vorba de pricopseală, te fac om, mă faci bogat, dacă tot ți-ai pus în cap să faci bine oamenilor sărmani”. Cu

aceasta și-au dat mâna și jocul piramidal era pus pe picioare, de lut, fiindcă cei doi erau beți ca două lemne.

A doua zi, prietenul securistului s-a înființat în redacție odată cu dactilografele. Trebuie să spunem că povestea noastră se întâmplă imediat după revoluția care a rupt Cortina de fier și a dus la prăbușirea comunismului, pe vremea aceea orice tâmpit putea scrie la gazetă, mai ales cei care cântau în struna comuniștilor de ziua a doua și a securiștilor puși să facă avere peste noapte, pentru că scopul lor era să preia puterea economică, cea politică este un mizilic spuneau ei. Ne angajăm niște marionete care ne cântă în strună, în timp ce noi stăm la umbră, nevăzuți, neauziți și învărtim globul pământesc pe doar două degete. A doua zi, prietenul securistului s-a înființat în redacție odată cu dactilografele, deoarece cozile de topor angajate la gazete aveau și dactilografe, nu se sinchiseau ei să scrie la mașină iar computere ioc! pe vremea aceea, și chiar dacă ar fi fost, nu se oboseau ei să învețe să folosească un computer. Prietenul securistului salută respectuos dactilografele, își strânge haina pe el ca un om sărac, se așează cu o jumătate de bucă pe un scaun și începe să-și frământă basca muncitorească în mâini, dactilografele se uită cu coada ochiului la el și izbucnesc dintr-odată într-un hohot de râs, ca în următorul moment să amuțească.

După două ore sosește și securistul nostru la serviciu, cu pene de găină în cap și cu ochii bulbucăți de somn. Prietenul cu jocul piramidal îi sare în gât, în timp ce acesta nu știe cum să scape de el. Uitase toată povestea de aseară și chiar dacă îi mai rămăseseră frânturi răzlețe din ea, mai ales faza cu chilipirul, acum la lumina zilei nu i se mai părea atât de îmbietoare, ba i se părea o mare prostie, nu putea crede că prietenul lui, sărăntocul, este capabil de aventura pe care o descrisese aseară. Pentru asta ai nevoie de șoric în loc de obraz și nu îl vede pe gălbejitul de lângă el în stare de o astfel de ispravă. Îl așează cu forța pe scaun

și îi șoptește la ureche: „Las-o baltă, aseară eram beți”, dar gălbejitul de lângă el nu se dă plecat, insistă în gura mare, îi explică din nou care este logica jocului piramidal: „În acest joc nimeni nu poate pierde, fiindcă el funcționează pe logica piramidală, o mulțime de oameni cotizează, dar câștigă doar cei de la vârf, tu știi că întotdeauna câștigă doar cei de la vârf, îi spune gălbejitul securistului gazetar, numai că noi o să facem în așa fel ca piramida noastră să aibă foarte multe vârfuri, adică toți care vor cotiza vor câștiga cel puțin o dată pe săptămână, fiindcă am construit o piramidă cu foarte multe vârfuri”, insistă gălbejitul, „azi-noapte, după ce ne-am despărțit, nu am făcut altceva decât să pun la punct logica jocului și această logică este perfectă cu o condiție. În acest moment, inventatorul piramidei cu o mulțime de vârfuri se înalță în vârful picioarelor, fiindcă este un bărbat cam sfrijit, îl sărută cu lacrimi în ochi pe prietenul lui ziaristul, de care depinde afacerea lui pentru întrajutorarea oamenilor nevoiași și îi șoptește la ureche: „chiar așa o să-i spunem **joc de întrajutorare**”. „Oamenii încă și-au mai păstrat instinctele de solidaritate împotriva foametei, mai știi cum era pe vremea Dictatorului? Stăteam la cozi, îngrămădiți unii în alții să nu crăpăm de frig, câte o noapte întreagă în așteptarea salamului cu soia, sau a unei jumătăți de pachet de unt, știi tu cum era pe atunci chiar dacă tu nu erai nevoit să stai la coadă, tot aveai ochi și urechi... Oamenii ca să supraviețuiască în acele condiții grele și ca să își aranjeze copilul, au inventat alt joc de întrajutorare, puneau de câte o nuntă, fiecare venea cu ceva, unul cu un figider, unul cu o mașină de spălat, unul cu bani de țigle, altul cu bani de ciment și uite așa se făcea de o casă, noii însurăței se așezau în casă nouă ca în placenta mamei. Da, atunci oamenii erau nespun de solidari unii cu alții, fiindcă toți se temeau de dictator, el reprezenta răul suprem, toți ceilalți erau curați ca lacrima. Tu știi despre ce vorbesc, îi spune

inventatorul jocului piramidal securistului ascuns în redacția unui ziar, zâmbindu-i cumva ștregărește, tu știi despre ce vorbesc, de aceea acum, când libertatea ne-a bătut la ușă, dar când încă lumea mai rabdă de foame, au uitat cât este de frumos și de roditor sentimentul de solidaritate. Și mai uită un lucru esențial, că marile afaceri nu se fac decât în rețea, o mână spală pe alta, găinari, care încep de unii singuri o afacere și muncesc de mor până o pun pe picioare, sunt niște visători, nicio afacere nu se face decât în rețea, numărul cât mai mare al celor din rețea, informația corectă și promptă, iată cheia succesului. Cine nu învață această lecție elementară, să nu intre în afaceri, tu știi toate astea, ești un om deștept și mai știi că ai intrat deja într-o mare afacere și dacă eziți s-ar putea să ai necazuri, informația corectă și promptă este cheia succesului, eu dețin această informație, care îmi asigură succesul, iar cei care mi se opun vor ajunge la „pârnaie, la casa de nebuni sau în cimitir”. Securistului îi tremură carnea pe el când își aude gândurile de aseară rostite de blegul de lângă el. „Ăsta sigur știe ceva din vremurile de demult și dacă știe ceva, sunt un om mort”. Îl îndepărtează cu blândețe. „Stai așa, nu te inflama, nu am spus că nu te ajut, sunt un om de cuvânt, ce paștile mă-tii, dar lasă-mă să deschid ochii, să văd pe cine mă bizui în casa asta de lepre. O să te miroase colegii mei de la o poștă că împarți bani și o să se năpustească peste tine ca peste o halcă de carne. Trebuie să fii discret, să nu deconspiri logica jocului. Te-ai apucat de răcnit în redacție despre afaceri care put de la o poștă și vrei să-ți fii asociat, ce dracu', mă crezi un om de doi bani? Revino-ți și lasă afacerea pe mâinile mele, de partea care se vede te ocupi tu, de clientela grasă mă ocup eu. Eu am grijă să-ți fac coadă la „jocul de întrajutorare”, iar tu ai grijă ca piramida, zmeul tău cu mii de capete, să nu se surpe prea curând.

Acestea fiind zise, securistul îi creionează primii pași ai afacerii: „Noi, adică eu – sună convingător când te pui sub umbrela unui ziar, mai ales a ziarului de guvernământ, oamenii au încredere în stat ca în Dumnezeu – noi, după cum îți spun, îți publicăm în ziar primii trei câștigători ai jocului de întrajutorare. Nu explici nimic, spunem doar că oamenii ăștia s-au înscris acum o săptămână în jocul de întrajutorare cu o sută de lei, ca să le fie oamenilor mai ușor de socotit, iar acum, în momentul publicării au primit cinci sute de lei, după numai o săptămână. Începem ca din întâmplare cu dactilografele, la ele se adună toate bârfele din oraș, deci le folosim ca momeală. Ele chiar trebuie să câștige până leșină de plăcere, sume mici desigur, nu le lași să cotizeze cu sume mari, să câștige și ele câte o juma de salariu pe lună, sunt fete necăjite, aduse de peste tot cu Revoluția, nu e rău să le ajutăm să-și ia câte un pat, câte un dulap, nu au de nici unele, poate unele știu să-și gospodărească banii, iar povestea lor de succes se va răspândi ca bulgărele de zăpadă în toate colțurile țării. Uite că mă molipsesc de prostiile tale, nu uita, eu sunt primul pe listă, să nu uiți asta că-ți iau capul”. „Nu uit, om bun”, îi spune securistului inventatorul jocului piramidal. Acesta se îndepărtează de el, nu înainte să-i șoptească la ureche: „Fă rost de trei sute de lei, nu poți începe o afacere fără să investești nimic în ea”.

Hi și Ho s-au îmbătat criță. Vin aproape în fiecare seară la cârciuma *Pescăruș* din centrul orașului, aproape de Universitate, semn că nu vor să se despartă de vremurile când își împărțeau timpul între sălile de curs și scaunele jengoase din cârciuma în care au declarat Revoluția care a rupt Cortina de fier. Atunci când ei au declarat revoluție în centrul orașului, Hi era student la filosofie, iar Ho la medicină. În acea dimineață, s-au târât somnoroși spre facultățile lor, fiindcă toată noaptea au

ascultat radio Europa Liberă, care transmitea fără încetare despre revoluția de la Timișoara. Așa au aflat că acolo sunt mii de morți, că s-a tras în populație, nu numai în cei care erau pe străzi, ci și în cei care cinau tihniți la mesele lor, în sânul familiei, deși străzile Timișoarei erau pline ochi de oameni. Așa s-a spus la Europa Liberă, toată populația județului s-a vărsat pe străzi. Ce i-a revoltat însă cel mai tare pe cei doi prieteni a fost relatarea despre o femeie gravidă ucisă fără milă, cu pruncul scos din pânțe, sfârtecați amândoi, plini de sânge, expuși în centrul orașului, ca lumea să vadă și să înțeleagă că nu te poți pune cu dictatorul. În vremea aceea țara era condusă de nevasta dictatorului, el tocmai plecase din țară, despre ea se vorbea că ar fi îngrozitor de crudă și de răzbunătoare. „Vreți Revoluție? Vă dăm noi revoluție. Vă facem chiseliță și vă aruncăm în hazna”, spuneau gurile rele despre hotărârea dictatoarei de a înăbuși în sânge revoluția de la Timișoara. În zilele Revoluției, cea care a rupt Cortina de fier, Europa Liberă transmitea știri despre camioane de morți duși la crematoriul *Cenușa* din capitală, despre sute de mii de oameni care vin spre Timișoara, în semn de revoltă și de solidaritate cu cei căzuți acolo.

– Când am auzit toate astea, mi-am pierdut mințile, spumegă și acum Ho. Atunci am hotărât să ies în piață, să mă las omorât, ca un exemplu de sacrificiu conștient și asumat, spune Ho bătându-se cu pumnul în piept.

– Ai hotărât pe dracu', spune Hi printre sughituri, am mers toți în piață ca oile, împinși de la spate de zvonurile presărate cu cea mai mare măiestrie de cozile de topor ale securității, versați în zvonistică. Asta era meseria lor în diviziunea internațională a spionajului. Știi bine că securiștilor români li s-a încredințat felia responsabilă cu zvonurile, și o făceau, pe mama mea, genial, dar te înșeli că tu ai făcut revoluția. Am picat de proști atunci, am crezut că entuziasmul nostru de o noapte va schimba lumea, nu am făcut decât să instalăm cozile de topor și